

nieuwe stad, heette. Dit in tegenstelling met de oudere nederzetting, die ik beschouw te zijn niet het legendarisch gehucht aan de Rotte bij Crooswijk, maar de wijk in het zuidwesten bij de Merwe, ten oosten van Bulgersteyn. Daar zou ik ook willen zoeken de „uterwiic” waarvan spreekt het handvest van Jan I, van mid Maerte 1299, dat aan de lieden van Rotterdamme, dus van de bewoners van den nieuwen dam, dezelfde vrijheid geeft als reeds eerder gegeven aan de poorters „utter uterwiic”, de bewoners van de westelijke plaat, het West-Nieuwland. Dit nieuwland met den dam ertegenover aan de andere zijde van de haven vormen ontegenzegglijk de plaats van de oudste vestiging¹⁾, een vestiging zeker niet zonder beteekenis, zooals blijkt uit het andere handvest van mid Maerte 1299, waarin Graaf Jan aan alle tollenaars in zijn land beveelt die van Rotterdam voor altijd vrij te laten van betaling van tollén. Dit toch duidt op zekere belangrijkheid van handelsverkeer, want boeren en visschers reisden destijds gewoonlijk niet zoo ver van huis en ik ben geneigd aan te nemen dat toen wel reeds van hieruit de vrachtvaart beoefend werd die in de volgende eeuw tot grooter ontwikkeling kwam²⁾.

1) Zoo ook dr. Te Lintum in Rotterdam in den loop der eeuwen blz. 35. Scheffer en Obreen (Kroniek van Rotterdam blz. 27) en ook Van Reyn zoeken daarentegen deze Uterwiic in de buurt van Crooswijk.

Het charter van 1299 is helaas niet meer aanwezig, zelfs niet het vidimus dat Dirck parochiepaap van Rotterdam later ervan uitgaf; de tekst komt het eerst voor in de M. S. Handschrift cronyck van M. van der Houve, die in margine aanteekeent „naer schryven van Dirck Pape” (Zie ook Van Mieris I blz. 592). Prof. Fruin, die aanvankelijk de echtheid van het charter ontkende, kwam daarop terug toen gebleken was dat er in 1306 inderdaad zekere Dirck paap van de parochie Rotterdam was geweest. Hij wil echter lezen Poorters *utter Wyck* d.i. Beverwijk, al kan dit taalkundig moeilijk door den beugel en al geeft hij toe dat het poortrecht van Rotterdam niet de minste overeenkomst verraadt met dat van Beverwijk.

Hoe dit zij, het privilege van Jan I, gegeven in zijn kortstondige, onrustige regeering, heeft wel in geen geval blijvende stadrechten aan eenig deel van Rotterdam verleend, maar levert niettemin het bewijs dat reeds in de tweede helft van de 13e eeuw de opkomende plaats aan de Merwe, evenals het naburige Scoenrelo, méér was dan louter een verzameling van visschershutten.

2) Bijlagen Kroniek blz. 208. In 1393 kregen poorters van Rotterdam van den Graaf het recht personen en goederen van Wismar en